PREZYDENT MIASTA PŁOCKA

Zarządzenie Nr 706 /2011

Prezydenta Miasta Płocka

z dnia 4 sierpnia 2011 r.

w sprawie zasad zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Płocka

Na podstawie art.33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity – Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz.1218 z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz.1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz 142 i poz. 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679 i Nr 134, poz. 777), art. 35 ust.2 w związku z art. 92 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 lipca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity – Dz. U. Z 2001r. Nr 142 poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113) oraz art. 69 ust. 1 pkt 2, 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726)

zarządzam, co następuje:

§ 1

W ramach wykonywania kontroli zarządczej wprowadza się Zasady zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Płocka zgodnie z Załącznikiem nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcom Prezydenta, Sekretarzowi, Skarbnikowi oraz kierownikom komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Płocka.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Płocka
/-/ Andrzej Nowakowski

Załącznik nr 1do Zarządzenia Nr 706/2011
Prezydenta Miasta Płocka z dnia 4 sierpnia 2011r.

Zasady zarządzania ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest zwiększenie prawdopodobieństwa osiągania celów i realizacji zadań budżetowych.
Zarządzanie ryzykiem obejmuje:
1) monitorowanie realizacji celów i zadań,
2) identyfikację ryzyka,
3) analizę ryzyka oraz określenie akceptowanego poziomu ryzyka,
4) ustalenie metody przeciwdziałania ryzyku (podejmowanie decyzji i działań korygujących).

§ 1

1. Ilekroć w zasadach jest mowa o:
   1) zarządzaniu ryzykiem – należy przez to rozumieć proces identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku; proces ten obejmuje także monitorowanie ryzyka i środków podejmowanych w celu jego ograniczenia,
   2) ryzyku – należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia, działania lub zaniechania, których skutki mogą mieć wpływ na osiągnięcie wyznaczonych celów i zadań,
   3) czynniku ryzyka – należy przez to rozumieć zdarzenie, działanie lub zaniechanie, które może spowodować wystąpienie ryzyka,
   4) istotności ryzyka – należy przez to rozumieć iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia oraz jego wpływu na osiągnięcie celów i realizację zadań,
   5) akceptowanym poziomie ryzyka – należy przez to rozumieć ustalony w zasadach poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku.

§ 2

1. Identyfikacja i ocena ryzyka oraz ustalenie metody przeciwdziałania ryzyku dokonywane jest oddzielnie dla każdego z zadań budżetowych wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu.
2. Podczas identyfikacji ryzyka stosowana jest następująca kategoryzacja ryzyka:
   1) ryzyko finansowe,
   2) ryzyko dotyczące zasobów ludzkich,
   3) ryzyko działalności,
   4) ryzyko zewnętrzne.
3. Przykłady ryzyka występującego w ramach poszczególnych kategorii przedstawia tabela stanowiąca Załącznik nr 1 do zasad.
4. Identyfikacji i oceny ryzyka oraz ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku dokonują kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu.

§ 3

1. Ocena ryzyka polega na określeniu wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka, a następnie ustaleniu jego istotności, według zasad określonych w § 4.
2. Określenie wpływu ryzyka polega na określeniu przewidywanego stopnia konsekwencji zagrożeń dla realizacji zadania lub osiągania celu jednostki w przypadku wystąpienia zdarzenia objętego ryzykiem. Do określenia wpływu używana jest następująca skala ocen: wysoki – 3 punkty, średni – 2

punkty, niski–1 punkt.

3. Określenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka polega na określeniu możliwości wystąpienia danego zdarzenia narażonego na ryzyko. Do określenia prawdopodobieństwa stosowana jest następująca skala ocen: wysokie – 3 punkty, średnie – 2 punkty, niskie – 1 punkt.
4. Podczas określania wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka stosowane są kryteria zawarte w Załączniku nr 2 do zasad zarządzania ryzykiem.

§ 4

1. W oparciu o dokonaną ocenę wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka ustalany jest poziom istotności ryzyka.
2. Ustala się następujące poziomy istotności ryzyka:
   1) ryzyko poważne, tj. ryzyko, którego iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia oraz jego wpływu na organizację wynosi 6 lub 9 punktów,
   2) ryzyko umiarkowane, tj. ryzyko, którego iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia oraz jego wpływu na organizację wynosi 3 lub 4 punkty,
   3) ryzyko nieznaczne, tj. ryzyko, którego iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia oraz jego wpływu na organizację wynosi 1 lub 2 punkty.

§ 5

1. Ryzykiem akceptowanym jest ryzyko nieznaczne. Ryzyko umiarkowane i poważne przekracza akceptowany poziom ryzyka.
2. Ryzyko przekraczające akceptowany poziom ryzyka wymaga ustalenia i podjęcia działań ograniczających je do poziomu akceptowanego poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa wystąpienia (przeciwdziałania ryzyku).
3. W przypadku ryzyka akceptowanego wskazane jest podjęcie działań ograniczających, jeżeli koszty tych działań nie przekroczą uzyskanych z tego tytułu efektów.

§ 6

1. Metodami reakcji na wystąpienie ryzyka są:
   1) przeniesienie ryzyka – przekazanie ryzyka podmiotowi zewnętrznemu, np. w drodze ubezpieczenia,
   2) przeciwdziałanie,
   3) przesunięcie w czasie.
2. W celu określenia metody przeciwdziałania ryzyku należy przeanalizować:
   1) przyczyny (źródła) ryzyka i możliwe scenariusze rozwoju wydarzeń,
   2) istniejące mechanizmy kontroli stosowane w celu ograniczenia lub uniknięcia tego ryzyka.

§ 7

1. Na podstawie dokonanej identyfikacji i oceny ryzyka oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku, kierownicy komórek organizacyjnych sporządzają w dwóch egzemplarzach „Arkusz identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku" zwany dalej Arkuszem, w terminie 30 dni od daty uchwalenia Budżetu Miasta na dany rok budżetowy, według wzoru zamieszczonego w Załączniku nr 3 do zasad.
2. Odnotowania w arkuszu, o którym mowa w ust. 1, wymagają wszystkie zidentyfikowane ryzyka. W przypadku ryzyka poważnego i umiarkowanego, w arkuszu należy podać planowaną metodę ograniczenia go do poziomu akceptowanego; w przypadku ryzyka nieznacznego – ewentualną planowaną metodę jego ograniczenia.
3. „Arkusz identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku" zatwierdza odpowiednio Prezydent, Z-cy Prezydenta, Sekretarz, Skarbnik.
4. Po zatwierdzeniu „Arkusza identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku" pozostaje w komórce organizacyjnej.

§ 8

1. Kierownicy komórek organizacyjnych zapewniają stosowanie metod przeciwdziałania ryzyku ustalonych w arkuszach, o których mowa w § 7 ust. 1.
2. W przypadku wystąpienia ryzyka (zidentyfikowanego i niezidentyfikowanego w Arkuszu) kierownicy komórek organizacyjnych sporządzają w dwóch egzemplarzach „Kartę przeciwdziałania ryzyku", w terminie do końca I kwartału następnego roku, według wzoru zamieszczonego w Załączniku nr 4 do zasad.
3. „Kartę przeciwdziałania ryzyku" zatwierdza odpowiednio Prezydent, Z-ca Prezydenta, Sekretarz, Skarbnik .
4. Po zatwierdzeniu „Karty przeciwdziałania ryzyku" pozostaje w komórce organizacyjnej.

§ 9

1. Zidentyfikowane ryzyko oraz ustalone metody jego ograniczania są na bieżąco monitorowane przez:
   1) kierowników komórek organizacyjnych, którzy oceniają poziom zidentyfikowanego ryzyka oraz skuteczność stosowanych metod jego ograniczania,
   2) Prezydenta, Zastępców Prezydenta, Sekretarza, Skarbnika w ramach bieżącego zarządzania, w szczególności w trakcie narad z kierownikami komórek organizacyjnych.
2. Efektywność zarządzania ryzykiem w ramach systemu kontroli zarządczej podlega niezależnej i obiektywnej ocenie Audytora Wewnętrznego.
3. Wyniki ocen, o których mowa w ust. 1 i 2, wykorzystywane są do poprawy efektywności zarządzania ryzykiem oraz usprawnienia systemu kontroli zarządczej.

Załącznik Nr 1 do Zasad zarządzania ryzykiem z dnia 4.08.2011r.

Kategorie ryzyka

Poniższa tabela przedstawia kategorie ryzyka wraz z przykładami dotyczącymi jego możliwych źródeł (przyczyn) oraz skutków. Tabela nie określa zamkniętego katalogu ryzyka.

Kategorie ryzyka	
Ryzyko finansowe	
Budżetowe	Związane z planowaniem dochodów i wydatków, dostępnością środków publicznych, dokonywaniem wydatków i pobieraniem dochodów.
Oszustwa i kradzieży	Związane ze stratą środków rzeczowych i finansowych będącą wynikiem przestępstwa lub wykroczenia.
Podlegające ubezpieczeniu	Związane ze stratami finansowymi, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia, np. ryzyko pożaru, wypadku.
Zamówień publicznych i zlecania zadań publicznych	Związane z podejmowaniem decyzji oraz udzielaniem zamówień publicznych lub zlecaniem zadań publicznych innym podmiotom, np. ryzyko naruszenia zasad, form lub trybu ustawy o zamówieniach publicznych.
Odpowiedzialności	Związane z obowiązkiem zapłaty kwot pieniężnych tytułem np. odszkodowań, odsetek karnych, kosztów procesowych.
Ryzyko dot. zasobów ludzkich	
Personelu	Związane z liczebnością i kompetencjami pracowników.
Bhp	Związane ze zdrowiem pracowników i wypadkami przy pracy.
Ryzyko działalności	
Regulacji wewnętrznych	Związane z istnieniem i adekwatnością regulacji wewnętrznych.
Organizacji i podejmowania decyzji	Związane ze strukturą organizacyjną, organizacją pracy oraz przekazywaniem obowiązków i uprawnień, np. ryzyko nieprecyzyjnie określonych obowiązków, ryzyko braku formalnie powierzonych obowiązków, ryzyko nieodpowiedniej struktury organizacyjnej.
Kontroli zarządczej	Związane z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej, np. ryzyko niedostatecznej kontroli, ryzyko nieskutecznych mechanizmów kontrolnych.
Informacji	Związane z jakością informacji, na podstawie których podejmowane są decyzje, np. ryzyko braku lub niewłaściwej komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej.
Wizerunku	Związane z wizerunkiem Urzędu, np. ryzyko negatywnych opinii.
Systemów informatycznych	Związane z używanymi w Urzędzie systemami i programami informatycznymi oraz ochroną zawartych w nich danych, np. ryzyko awarii, ryzyko udostępnienia danych osobom nieuprawnionym, ryzyko nieuprawnionej modyfikacji danych.
Ryzyko zewnętrzne	
Infrastruktury	Związane z infrastrukturą, np. wyposażeniem, bazą lokalową, środkami transportu i środkami łączności.
Gospodarcze	Związane z czynnikami ekonomicznymi, np. kursy walut, inflacja.
Środowiska prawnego	Związane ze skomplikowaniem i zmianami prawa niejednolitym orzecznictwem lub brakiem aktów wykonawczych

1. Kryteria oceny wpływu ryzyka:

Wpływ	Przesłanki
Wysoki – 3 punkty	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje uszczerbek mający krytyczny lub bardzo duży wpływ na realizację kluczowych zadań albo osiąganie założonych celów – poważny uszczerbek w zakresie jakości wykonywanych zadań, poważna strata finansowa albo niekorzystny wizerunek Urzędu. Z wystąpieniem zdarzenia objętego ryzykiem wiąże się długotrwały i trudny proces przywracania stanu poprzedniego.
Średni – 2 punkty	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje znaczącą stratę posiadanych zasobów, ma negatywny wpływ na efektywność działania, jakość wykonywanych zadań, wizerunek Urzędu. Z wystąpieniem zdarzenia objętego ryzykiem może się wiązać trudny proces przywracania stanu poprzedniego.
Niski – 1 punkt	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje niewielką stratę finansową, zakłócenie lub opóźnienie w wykonywaniu zadań. Nie wpływa na wizerunek Urzędu. Skutki zdarzenia można łatwo usunąć.

2. Kryteria oceny stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka:

Prawdopodobieństwo	Przesłanki
Wysokie – 3 punkty	Istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się wielokrotnie w ciągu roku.
Średnie – 2 punkty	Istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się kilkakrotnie w ciągu roku
Niskie – 1 punkt	Istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się raz w ciągu roku lub że nie zdarzy się w ciągu roku.

Załącznik Nr 3 do Zasad zarządzania ryzykiem z dnia 4.08.2011r.

nazwa komórki organizacyjnej

ARKUSZ
identyfikacji, oceny oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku

RYZYKO							PRZECIWDZIAŁANIE RYZYKU
Lp.	**Zadanie**	**Czynnik ryzyka**	**Ryzyko** *(wraz z podaniem kategorii)*	**Wpływ**	**Prawdopodo-bieństwo**	**Poziom istotności ryzyka (5x6)**	**Planowana metoda reakcji na ryzyko**
1	***2***	***3***	***4***	***5***	***6***	***7***	***8***
1.							
2.							
3.							

Data: ..... *(podpis Kierownika komórki organizacyjnej)*

Data: …..... *(podpis Prezydenta, Z-cy Prezydenta, Sekretarza, Skarbnika,)*

Zasady wypełniania Arkusza:

Kolumna	**Sposób wypełnienia**
1	Numer kolejny zadania budżetowego
2	Nazwa zadania budżetowego
3	Wskazanie czynnika ryzyka
4	Wskazanie kategorii ryzyka
5	Ocena wpływu w skali niski – średni - wysoki od 1 do 3 punktów
6	Ocena prawdopodobieństwa w skali niskie – średnie - wysokie od 1 do 3 punktów
7	Poziom istotności ryzyka wynikające z przyznanych ocen prawdopodobieństwa i wpływu (poważny 6-9, umiarkowany 3-4, nieznaczny1-2)
8	Wskazanie planowanej metody przeciwdziałania ryzyku, np. powierzenie odpowiedzialności wyznaczonemu pracownikowi

Załącznik Nr 4 do Zasad zarządzania ryzykiem z dnia 4.08.2011r.

nazwa komórki organizacyjnej

Karta przeciwdziałania ryzyku

Zadanie: ……

Lp.	Ryzyko	Planowana metoda reakcji na ryzyko	Zrealizowana metoda reakcji na ryzyko	Założony efekt przeciwdziałania ryzyku	Osiągnięty efekt przeciwdziałania ryzyku
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
1.					
2.					
3.					

Data: ..... (podpis *Kierownika komórki organizacyjnej)*

Data: …..... *(podpis Prezydenta, Z-cy Prezydenta, Sekretarza, Skarbnika)*